

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975)

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Дніпровський державний
аграрно-економічний
університет

Видавництво ТОВ «ДКС-центр»

Ефективна економіка № 2, 2015

УДК 658.152

О. В. Довгаль,
в. о. доцента кафедри менеджменту, ПВНЗ "Міжнародний університет бізнесу і права", м. Херсон

АНАЛІЗ ДЕЯКИХ АСПЕКТІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

О. Dovgal,
associate professor of the department professor of department of management,
University of International Business and Law, Kherson

AN ANALYSIS OF SOME ASPECTS OF INVESTMENT ACTIVITY

Стаття присвячена дослідженню особливостей та чинників інвестиційної діяльності підприємств. Визначено особливості формування інвестиційних ресурсів та основні джерела фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств.

Features and factors of investment activity of industrial enterprises are analysed in the article. The features of forming of investment resources and basic sourcings of investment activity of i enterprises are certain.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційна політика; підприємства, інвестиції підприємства.

Keywords: investments, investment activity, investment policy, enterprises, investments of enterprises.

Постановка проблеми. В умовах невизначеності розвитку інвестиції є найважливішим чинником стимулювання економічного зростання. Дослідження проблем інвестиційної діяльності завжди перебувало в центрі уваги економічної науки.

Проблема інвестування актуальна в більшості країн світу, оскільки іноземний капітал є необхідним елементом у сферах економіки для активізації виходу її із кризового стану та сприяння розвитку всіх галузей економіки та набуття більш високого рівня конкурентоспроможності.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Питання інвестиційної діяльності знайшли своє відбиття в роботах закордонних учених, таких як Дж. Даннінг, М. Портер, Дж. Мура, Т. Озава, М. Вернон, С. Хаймера, Р. Мандела та вітчизняних учених - О. Білоруса, А. Слезко, Б. Губської, Ю.

Козака, А. Кредісова, А. Плотнікова, Ю. Пахомова, О. Панченко, І. Бланка, В. Рокоchi, Д. Лук'яненко, А. Поручника, А. Мозкового, А. Румянцева, А. Филипенко, О. Рогач, А. Шныркова, Ю. Макогона, Т. Ореховій і ін.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій з підвищення ефективності інвестиційної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі розвитку соціально-економічних відносин, необхідно вдосконалювати системи управління, у першу чергу, первинної ланки економіки - підприємства. Однією з цілей функціонування підприємства є одержання прибутку протягом тривалого часу. Для досягнення мети необхідно пристосовуватися до умов зміни факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, тобто бути конкурентоспроможними за різних умов функціонування. Це вимагає від будь-якого підприємства зусиль щодо миттєвих змін в управлінні, які стосуються всіх напрямів діяльності (виробничої, маркетингової, фінансової, інвестиційної, інноваційної тощо).

Підприємство, яке незалежно від форми власності, галузевої спрямованості, обсягів виробництва та реалізації продукції (товарів, послуг), здійснює діяльність щодо управління та координації основних напрямків функціонування - управлінську діяльність.

Інвестиційна діяльність посідає чільне місце в економічному процесі та визначає загальний рівень зростання економіки підприємства. В результаті інвестицій збільшуються обсяги виробництва, зростає дохід, розвиваються та перемагають в процесі економічного суперництва галузі та підприємства, які є більш конкурентоздатними і у найбільшій мірі задовольняють споживчий попит на певні товари та послуги. Отриманий дохід частково знову накопичується та збільшується, відбувається подальше розширення виробництва, яке призводить до процвітання підприємства. Цей процес є циклічним. Таким чином, інвестування визначає зростання масштабів розширеного відтворення, яке утворюється за рахунок доходу в результаті ефективного його розподілу. При цьому, чим ефективнішою є інвестиційна діяльність, тим більше зростає дохід, тим більшими є значні абсолютні розміри накопичення коштів підприємства, які можуть бути знову вкладені у виробництво. При досить високій ефективності інвестиційної діяльності приріст доходу може забезпечити збільшення частини накопичення при повному зростанні споживання.

Поняття інвестиції (від латинського "investio" — «одягаю») означає вкладення капіталу в галузі економіки, як у самій країні, так і за її межами. Інвестиціями вважаються ті економічні ресурси, які спрямовані на збільшення капіталу підприємства, тобто на розширення або модернізацію виробничого процесу.

Всі напрямки та форми інвестиційного забезпечення діяльності підприємства здійснюються саме за рахунок інвестиційних ресурсів, ефективне використання яких підвищить результативність виробництва, рівень конкурентоспроможності продукції, буде сприяти динамічному розвитку економічних процесів.

За змістом інвестиції - це частина національних ресурсів, які вилучаються з поточного споживання та вкладаються у виробництво з перспективою його розширеного відтворення. З точки зору інвестора, інвестиції - це відкладене споживання.

Реальні інвестиції - це вкладення (внески) у виробничі засоби. Переважно це вкладення у матеріальні активи - будинки, устаткування, споруди та інші товарно-матеріальні цінності, а також нематеріальні активи (патенти, ліцензії, «ноу-хау», технічна, науково-практична, інструктивна, технологічна, проектно-кошторисна та інша документація).

Можна виокремити такі види реальних інвестицій [8, с. 156]:

- 1) інвестиції спрямовані на відновлення, які здійснюються за рахунок коштів фонду відшкодування підприємства;
- 2) чисті інвестиції, які здійснюються за рахунок частини національного доходу або за рахунок фонду чистого накопичення;
- 3) валові інвестиції - це інвестиції спрямовані на відновлення та розширення разом.

Інноваційні інвестиції - це вкладення у нововведення та об'єкти інтелектуальної власності. Взагалі, при стабільній економіці всі інвестиції, теоретично, повинні бути інноваційними.

Інвестиційна діяльність підприємства - це об'єктивний процес, який має свою логіку та розвивається відповідно до властивих йому закономірностей та відіграє важливу роль у господарській діяльності підприємства, оскільки за своєю економічною природою інвестиції є відмовою від сьогоденного споживання заради одержання прибутків у майбутньому [6, с. 139]

Інвестиційна діяльність відіграє важливу роль у розвитку та ефективному функціонуванні економіки держави. Детальну економічну природу інвестиційної діяльності підприємства пояснює класифікація, в основу якої покладені наступні ознаки [4, с. 144]:

- 1) об'єкти вкладення коштів;
- 2) характер участі інвестора в інвестуванні;
- 3) регіональна ознака;
- 4) період інвестування;
- 5) форми власності;
- 6) форми участі інвестора в інвестуванні;
- 7) ступінь ризику;
- 8) форми відтворення.

З погляду відтворювальної функції інвестиційний процес на корпоративному рівні має два завдання: забезпечувати заміщення відпрацьованих факторів виробництва і тим самим підтримувати стабільність надходження відтворюваних ресурсів у виробництво, а також створювати нові можливості зростання та збільшення реального прибутку підприємства.

З погляду інноваційної функції завдання інші: підтримка життєздатності системи виробництва та комерціалізації нововведень, а також «посилення» у кінцевому продукті ефекту присутності знань як фактору виробництва [5, с. 62].

Інвестиційна діяльність - комплекс практичних дій суб'єктів інвестування щодо реалізації інвестицій, які спрямовані на реалізацію інвестиційної стратегії на кожному з етапів економічного розвитку, шляхом збільшення швидкості здійснення інвестиційних програм, зниження інвестиційних ризиків, максимізації фінансової стійкості та платоспроможності, заради досягнення, на кінцевому етапі, високих темпів економічного та соціального розвитку [2, с. 122].

Вирішальну роль для інвестування в інновації відіграє ринок реальних інвестицій, враховуючи той факт, що реальні інвестиції повністю спрямовуються на збільшення виробничого капіталу, тобто в основний капітал.

На сучасному етапі розвитку підприємницьких структур значна увага приділяється питанням інвестиційної діяльності підприємств з виділенням основних характеристик інвестиційних проектів, класифікації інвестицій за різними ознаками, оцінки їх ефективності. Проте не існує єдиного підходу до визначення самого поняття інвестиційне забезпечення діяльності підприємства.

Узагальнення наукових поглядів вчених економістів, зокрема [5-7], щодо сутності поняття «інвестиційне забезпечення підприємства» дозволяють як змістовне його наповнення розглядати системну єдність процесів формування та використання інвестиційних ресурсів, що зумовлена моделлю інвестиційної поведінки підприємства і спрямована на його соціально-економічний розвиток, ефективність якої забезпечується системою інвестиційного забезпечення.

Основу інвестиційної діяльності становлять перетворення інвестицій, які відбуваються за схемою: формування накопичень - вкладення ресурсів (інвестування) - отримання прибутку [3, с. 93].

Виходячи з основних ознак інвестиційної діяльності підприємств, необхідно визначити фактори, які обмежують її розвиток сьогодні [7, с. 275]:

- незадовільний стан технічного забезпечення підприємств;
- недосконалість нормативно-правової бази, щодо регулювання інвестиційних процесів;
- низький рівень прибутковості інвестицій у основний капітал;
- складність отримання кредитів для реалізації інвестиційних проектів;
- недостатній попит на продукцію;
- високі відсотки за комерційними кредитами;
- інвестиційні ризики;
- невизначеність економічної ситуації в країні;

- дефіцит власних фінансових ресурсів.

Реалізація моделі інноваційного розвитку національної економіки та суб'єктів господарювання вирішальним чином залежить від наявності й доступності різноманітних джерел інвестиційних ресурсів.

Пошук шляхів підвищення рівня інвестиційного забезпечення підприємства передбачає дослідження критеріїв прийняття інвестиційних рішень, під якими слід розуміти певні умови інвестиційного середовища. Визначення таких умов передбачає багаторівневий підхід, що враховує привабливість зовнішнього та внутрішнього середовища.

Однією з головних умов здійснення ефективної інвестиційної діяльності є визначення правильної інвестиційної стратегії й тактичних умов її реалізації з урахуванням системи антикризового управління, сформованої на підприємстві. Досить важливим етапом здійснення ефективного управління в кризовий період розвитку є оптимальне формування інвестиційних ресурсів. Власними інвестиційними джерелами для підприємства є - нерозподілений прибуток і амортизаційний відрахування.

Висновки. Завдяки активізації інвестиційної діяльності збільшуються обсяги виробництва, зростає національний дохід, відбувається розвиток галузей і регіонів, що сприяє розширенню відтворювання виробничих сил, зростанню національного багатства, підвищенню ефективності економіки і рівня життя населення, забезпечуючи підвищення його якості. Інакше кажучи, реальні інвестиції є головним джерелом ефективного розширеного оновлення основних фондів і переходу виробництва на шляхи високотехнологічного розвитку. Тому збільшення обсягів і вдосконалення структури інвестицій в основний капітал є вирішальним з найважливіших завдань економічної політики.

Література.

- 1.Вакулич М.М. Теоретичні основи управління інвестиційною політикою на промислових підприємствах України // «Економічні науки». – Серія «Облік і фінанси». – Випуск 8 (29). – Ч. 2. – 2011. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_oif/2011_8_2/15.pdf
- 2.Вядрова І.М. Система фінансового забезпечення інноваційного-інвестиційного розвитку в Україні та можливості її активізації в сучасних економічних умовах // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2011. – № 1 (10). – С. 121-126.
- 3.Давідов М.В. Організаційно-фінансове забезпечення інноваційної діяльності суб'єктів господарювання // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 9. – С. 92-97.
- 4.Данилюк І.В. Оцінка інвестиційних проектів та її вплив на якість прийняття управлінських рішень / [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2010_1/143.pdf
- 5.Захарін С.В. Інвестиції в інновації: теорія, парадигма, методологія досліджень // Актуальні проблеми економіки. - 2010. - № 4 (106). - С. 60-64.
- 6.Іляш О.І. Інвестиційно-інноваційна активність малих підприємств // Науковий вісник НЛТУ України. - 2009. - Вип. 19.3. - С. 139-142.
- 7.Мушников О.О. Вплив інвестиційної діяльності на розвиток підприємства // Вісник економіки транспорту і промисловості. — 2012. — № 40. — С. 273—276.

References.

1. Vakulych, M.M., (2011), "Theoretical bases of management of investment policy at the industrial enterprises of Ukraine", *Ekonomichni nauky*, [Online], vol. 8(29), available at: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_oif/2011_8_2/15.pdf (Accessed 25 Dec 2014).
2. Viadova, I.M., (2011), "The system of financial support innovative development and investment opportunities in Ukraine and its activation in the current economic conditions", *The University of Banking of the National Bank of Ukraine Review*, vol. 1(10), pp. 121-126.
3. Davidov, M.V., (2008), "Organizational and financial support for innovation businesses", *Actual problems of economics*, vol. 9, pp. 92-97.

4. Danyliuk, I.V., (2010), "Estimation of investment projects and its impact on the quality of management decisions", [Online], available at: [http: archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2010_1/143.pdf](http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2010_1/143.pdf)
5. Zakharin, S.V., (2010), "Investment in innovation: theory, paradigm, research methodology", *Actual problems of economics*, vol. 4 (106), pp. 60-64.
6. Iliash, O.I., (2009), "Investment and innovation activity of small enterprises", *Naukovyj visnyk NLTU Ukrainy*, vol. 19.3, pp. 139-142.
7. Mushnykov, O.O., (2012), "The impact of investment activity on the development of the company", *The bulletin of transport and industry economics*, vol. 40, pp. 273-276.

Стаття надійшла до редакції 20.02.2015 р.

(<http://www.poligrafua.net/>)

bigmir.net

924

252

(<http://www.bigmir.net/>)

Вропу.

ТОВ "ДКС Центр"